

EXOTISCHE PENSEELKRAB VEROVERT ZEELAND

- **Indringer verjaagt jonkies inheemse strandkrab.**
- **Effect klimaatverandering vooralsnog onzeker.**

Tot het einde van de vorige eeuw had de strandkrab zo'n beetje het rijk alleen aan de Nederlandse kust. Maar dat is veranderd. De exotische penseelkrab, afkomstig uit de Stille Oceaan bij Japan en China en Korea, heeft hem voor een deel verdrongen. Exit strandkrab dus? Waarschijnlijk niet, denkt promovenda Anneke van den Brink. Ook niet als de klimaatverandering doorzet.

De in Nieuw-Zeeland geboren en getogen Van den Brink is dol op 'die rare, zijwaarts bewegende en met hun wapens zwaaiende schaaldieren', zoals ze in het voorwoord van haar proefschrift schrijft. 'Ze zijn intrigerend omdat ze ondanks hun kleine afmetingen zo'n grote broek aantrekken. Ze zijn dynamisch en eigenwijs en dat vind ik leuk.'

NICHE

Van den Brink bestudeerde de voortplanting van krabben, hun populatiedynamiek en kracht als invasieve soort. Een deel van haar studie gaat over de penseelkrab, die in 1999 voor het eerst werdesignaleerd in de deltawateren in en rond Zeeland. Het dier tje kwam hoogstwaarschijnlijk in ballastwater of door schelpdiertransport mee naar dit voor hem vreemde deel van de we-

reld. De kleine krab (een volwassen exemplaar is maar een paar centimeter groot) wist zich in korte tijd een plekje te veroveren. Hoe kon de kleine krab de vier keer grotere strandkrab verdringen?

Volgens Van den Brink heeft de penseelkrab precies de goede niche gevonden in de rotsachtige bodem van onze Zeeuwse deltawateren. De kleine nieuwkomer had hier meestal alleen af te rekenen met de qua afmetingen ongeveer even kleine, jonge strandkrabben, die de stenen gebruiken om te schuilen. De jonkies legden het waarschijnlijk af tegen de agressievere volwassen exoot. Overigens gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat, ook vóór de komst van de exoot, de aantallen strandkrabben al afnamen. Hoe dat komt is volgens Van den Brink niet duidelijk.

OPWARMING

De strandkrab zal desondanks volgens haar niet zomaar verdwijnen. De strandkrab kan in heel veel habitats overleven en is zelf een succesvolle invasieve soort in andere landen. Van den Brink: 'Ik denk dat ze uiteindelijk allebei zullen voorkomen, maar de strandkrab misschien in kleinere aantallen dan vroeger.' En als het zeewater verder opwarmt? 'Wat voor effect dat heeft op de interactie tussen beide soorten is moeilijk te zeggen. Een stijgende temperatuur betekent dat fysiologische processen sneller verlopen. Ook de voorplanting gaat dan sneller, wat tot een grotere populatie kan leiden. Maar dat geldt dan voor beide soorten.' **Ⓡ RK**

'Eigenwijs' krabje uit Azië verdringt vier keer grotere strandkrab.

VISIE <<

Waarom hulp voor Sirië achterblijft

De hulpactie voor de slachtoffers in Syrië loopt voor geen meter. Vorige week hadden de Nederlanders nog maar 1,2 miljoen euro overgemaakt op giro 555 van de gezamenlijke hulporganisaties. Logisch, zegt Thea Hilhorst, hoogleeraar Humanitaire Hulp en Wederopbouw. Donateurs houden niet van conflicten, zeker als niet duidelijk is wie de good guys precies zijn.

'We geven wel geld aan slachtoffers van natuurrampen, want daar kunnen de mensen die het overkomt niets aan doen. Maar aan slachtoffers van conflicten geven we minder snel geld. Conflicten schrikken de mensen af. Hoewel er uitzonderingen zijn. De hulpactie in 1999 voor vluchtelingen uit Kosovo leverde ruim dertig miljoen op. Maar daar was het onderscheid tussen de *good guys* en de *bad guys* heel duidelijk, althans in de beeldvorming in Nederland. In Syrië is dat minder helder. Je hebt een fout regime dat de bevolking uitmoordt en verdrijft, maar daar tegenover staat een bonte verzameling opstandelingen, waaronder radicale moslims. Dat beeld van goed en slecht is minder helder.'

Waat gaat de hulp naartoe?

'De hulporganisaties ondersteunen de vluchtelingenkampen rond Syrië en er komt hulp het land binnen via de hoofdstad Damascus. Ik maak me zorgen dat de mensen in de oorlogsgebieden niet goed worden bereikt. Terwijl de grens open is, je kunt het land zo binnen vanuit Turkije of Libanon. Ik begrijp niet waarom de hulporganisaties niet veel meer zogenaamde 'cross-border' operaties uitvoeren en hulp rechtstreeks aan de conflictgebieden leveren.'

Is dat veilig dan?

'Er zijn hulporganisaties die cross-border werken. Artsen zonder Grenzen is moedig bezig, die hebben kleine hospitaaltjes in grotten op Syrisch grondgebied ingericht, net als de International Rescue Committee, een Amerikaanse organisatie die noodhulp levert.'

Hoe dan ook, voorlopig dus zonder al te veel Nederlandse steun?

'Ja, het is heel erg wat er in Syrië gebeurt, maar in Nederland hebben we geen goed beeld van het drama. Je hebt een krachtig verhaal en beeld nodig bij een hulpactie. Die zijn er niet. Het nieuws over Syrië druppelt mondjesmaat binnen – het geld dus ook.' **Ⓡ AS**

STELLING

'The best, yet most difficult innovation is to apply what is already known'

Rianne Honigh – De Vlaming, promoveert 19 april in Wageningen